

Protecția copilului

Prezentare generală a impactului Plan International
în Europa Centrală și de Est (2022–2025)

Răspunsul la criza umanitară din Ucraina al Plan International

Plan International și-a început activitatea umanitară ca răspuns la criza migrației ucrainene imediat după escaladarea războiului din Ucraina, în februarie 2022, desfășurând operațiuni în Polonia, Moldova și România. Organizația și-a lansat activitatea în Ucraina în august 2022 și, de atunci, își extinde programele umanitare integrate, implementate împreună cu parteneri din societatea civilă, în Europa Centrală și de Est (ECE).

Asistența umanitară oferită de Plan International și partenerii săi vizează reducerea vulnerabilităților și riscurilor cu care se confruntă refugiații, persoanele strămutate intern și populațiile afectate de conflict, atât în Ucraina, cât și în țările gazdă. Prin furnizarea de asistență umanitară directă, orientată spre salvarea de vieți, Plan International urmărește totodată să abordeze inegalitățile structurale și să promoveze justiția socială, de gen și economică în ECE, prin consolidarea rezilienței, bunăstării și capacității de acțiune a fetelor, tinerilor, precum și a minorităților și grupurilor nedominante.

Menținând constant sprijinul pentru costurile partenerilor la un nivel de peste 70%, abordarea localizată și orientată spre parteneriat a Plan International a asigurat furnizarea unei asistențe mai rapide, mai bine adaptate contextului și mai sustenabile, consolidând în același timp capacitatea pe termen lung a actorilor locali din societatea civilă din ECE. În perioada 2022–2025, această abordare a permis Plan International să ajungă la peste 1,7 milioane de persoane, prin 65 de parteneri și 87 de proiecte implementate în patru țări.

Acoperirea Plan International pe țări în ECE

291.000 de participanți în cadrul a 24 de proiecte.

20 de parteneri până în prezent.

72% din buget, în valoare de 18 milioane euro, a fost direcționat către parteneri.

70.000 de participanți în cadrul a 15 proiecte.

11 parteneri până în prezent.

79% din buget, în valoare de 12 milioane euro, a fost direcționat către parteneri.

1,2 milioane de participanți în cadrul a 33 de proiecte.

22 de parteneri până în prezent.

71% din buget, în valoare de 41 milioane euro, a fost direcționat către parteneri.

151.000 de participanți în cadrul a 15 proiecte.

12 parteneri până în prezent.

69% din buget, în valoare de 10 milioane euro, a fost direcționat către parteneri.

Concluzii principale

Activitatea Plan International și a partenerilor săi în domeniul protecției copilului în ECE se concentrează pe consolidarea sistemelor, creșterea capacității actorilor locali și asigurarea unui sprijin individualizat pentru copiii vulnerabili. În Ucraina și în țările care găzduiesc refugiați, intervențiile au fost concepute pentru a crea un mediu mai sigur și mai incluziv pentru CAY:

- Trimiterea copiilor, adolescenților și tinerilor (CAY) către servicii de sprijin, consolidarea capacității profesioniștilor-cheie din domeniul protecției și abordările axate pe protecție la nivel familial au permis Plan International și partenerilor să creeze un mediu sigur și sănătos din punct de vedere emoțional pentru CAY în ECE.

- Intervențiile de protecție a copilului au contribuit, de asemenea, la integrarea și bunăstarea refugiaților CAY, inclusiv a copiilor cu dizabilități.

191 mil

de persoane au participat în programele de protecție a copilului implementate de Plan International și partenerii săi în ECE.

Impactul intervențiilor în domeniul protecției copilului¹

Intervențiile Plan International și ale partenerilor în domeniul protecției copilului au permis direcționarea CAY către servicii de sprijin. În Ucraina, partenerii au jucat un rol esențial în consolidarea mecanismelor de management al cazurilor și de referire. Aceste sisteme au permis serviciilor publice și organizațiilor neguvernamentale (ONG) să identifice și să sprijine copiii aflați în situații de risc – inclusiv copiii strămutați, copiii cu dizabilități sau copiii aflați sub tutelă – prin furnizarea unui sprijin continuu și individualizat. Prin identificarea și abordarea nevoilor specifice ale copiilor, acest sprijin a redus riscurile ce țin de protecție și a contribuit la bunăstarea și incluziunea lor socială.

În țările gazdă, Plan International a consolidat, de asemenea, mecanismele de management al cazurilor și de referire. De exemplu, în Moldova, Plan International a sprijinit implementarea bazei de date naționale Primero+ prin intermediul unui partener local. Aceasta a permis înregistrarea sistematică și gestionarea cazurilor copiilor aflați în situații de risc, inclusiv copii refugiați neînsoțiți, copii cu documente deteriorate, copii cu dizabilități sau cu îngrijitori cu dizabilități, precum și copii separați de familie ca măsură de protecție.

În mod similar, în Polonia, Plan International a colaborat cu organizații de referință în domeniul protecției copilului pentru a sprijini sisteme suprasolicitate. Serviciile au fost furnizate prin centre recreative, instituții și linii telefonice de asistență, inclusiv sprijin în limba ucraineană, cu programe multiculturale și management al cazurilor care au răspuns atât nevoilor imediate, cât și celor pe termen lung. De asemenea, în România, partenerii Plan International nu doar că au abordat direct nevoile nesatisfăcute ale celor mai vulnerabili copii și îngrijitori, ci au colaborat și cu autoritățile, atrăgând atenția asupra cazurilor de încălcare a drepturilor copilului.

Consolidarea capacității profesioniștilor-cheie din domeniul protecției a contribuit, de asemenea, la crearea unui mediu protector pentru CAY. Datele colectate în cadrul unui proiect implementat în Ucraina până la jumătatea anului 2024 indică faptul că formările privind standardele minime de protecție a copilului și programul Plan International Educația parentală și abilitățile de viață ale adolescenților (PALS) au crescut nivelul de conștientizare al specialiștilor care activează în instituții de învățământ, servicii sociale, organizații comunitare și autorități publice din regiunea Donețk. Aceste formări au aprofundat cunoștințele profesioniștilor privind conceptele-cheie de protecție în contextul crizei umanitare din

¹ Plan International utilizează o abordare integrată în activitatea sa umanitară, desfășurând proiecte în diverse domenii programatice. Deși întreaga strategie și portofoliul de proiecte ale Plan International în ECE au caracter umanitar, intervențiile care includ protecția și educația sunt umanitare și sunt adesea orientate spre salvarea de vieți.

Un tată se joacă cu fiul său la un eveniment organizat pentru a marca prima Zi Internațională a Jocului © Plan Internațional

Ucraina și au contribuit la dezvoltarea competențelor care le sporesc reziliența profesională. Pentru a consolida cooperarea în domeniul protecției copilului în Ucraina, această abordare a fost completată prin întâlniri și mese rotunde cu autoritățile locale. În ultimul an, Plan Internațional și partenerii săi au implementat, de asemenea, diverse programe de consolidare a capacităților, inclusiv formări pentru asistenți sociali privind managementul cazurilor în contexte de conflict.

Despre programul PALS al Plan Internațional

Programul global **PALS** al Plan Internațional sprijină adolescenții și îngrijitorii acestora în situații de urgență și în contexte de criză prelungită. Programul își propune să ofere adolescenților cu vârste cuprinse între 10 și 19 ani, precum și îngrijitorilor lor, informațiile, competențele și resursele necesare pentru a susține sănătatea, siguranța și bunăstarea adolescenților în situații de criză.¹

În țările gazdă, formările desfășurate de Plan Internațional și partenerii săi pentru specialiști au con-

solidat, de asemenea, capacitatea umană și instituțională de a răspunde mai eficient nevoilor de protecție ale refugiaților din Ucraina. În **Moldova**, formările implementate prin intermediul partenerilor au vizat acoperirea lacunelor de capacitate profesională, în special în contextul creșterea rapidă a numărului de angajați din domeniul protecției copilului în 2023 și 2024. Partenerii au sprijinit specialiștii nou-numiți în managementul cazurilor și coordonarea interinstituțională, ajutându-i să dobândească claritatea procedurală necesară pentru luarea deciziilor zilnice.

Partenerii Plan Internațional au oferit, de asemenea, sprijin Ministerului Muncii și Protecției Sociale din Moldova în implementarea reformei sistemului de asistență socială în anul 2023. Aceasta a inclus activități ample de consolidare a capacităților pentru personalul din domeniul protecției copilului și pentru asistenții sociali de la diferite niveluri. În cele din urmă, formările privind mecanismele de feedback orientate către copii au consolidat capacitatea organizațiilor care lucrează cu refugiați din Ucraina și cu comunități vulnerabile din Moldova.

În **Polonia**, traducerea și implementarea de către Plan Internațional a ghidului privind mecanismul de feedback orientat către copii au fost, de asemenea, esențiale pentru localizarea standardelor globale și pentru consolidarea responsabilității comune în vederea îmbunătățirii practicilor de protecție la nivel național. Un partener al

Plan Internațional a implementat totodată intervenții menite să introducă standarde de protecție a copilului în spitale și cluburi sportive, în strânsă aliniere cu prioritățile naționale stabilite prin Legea Kamilek din 2024, care a consolidat standardele de protecție a copilului în organizațiile ce lucrează cu minori. Această inițiativă a reprezentat un răspuns direct la lacunele instituționale existente în implementarea acestor cerințe legislative. Prin instruirea a peste 900 de cadre medicale și 98 de cluburi sportive, proiectul a consolidat gradul de pregătire instituțională și a oferit instrumente practice pentru respectarea noilor standarde.

Abordările de protecție la nivel de familie pentru comunitățile gazdă și comunitățile de refugiați au jucat, de asemenea, un rol important în crearea unui mediu emoțional sănătos pentru CAY. În cadrul intervențiilor implementate de parteneri în **România** și **Moldova**, activitățile de formare – inclusiv sesiunile PALS pentru îngrijitori – au îmbunătățit relațiile atât în familiile gazdă, cât și în familiile de refugiați. Dezvoltarea competențelor socio-emoționale în cadrul sesiunilor a contribuit la creșterea bunăstării psiho-sociale a îngrijitorilor. Rețelele create în urma acestor activități s-au transformat, de asemenea, în sisteme durabile de sprijin reciproc pentru schimb de sfaturi, experiențe culturale și susținere emoțională. În ambele țări, centrele comunitare în care s-au desfășurat sesiunile au devenit spații informale de întâlnire pentru familiile gazdă și familiile de refugiați, facilitând crearea de noi rețele de sprijin.

Astfel, dincolo de sisteme și formare, intervențiile de protecție a copilului implementate de Plan Internațional și parteneri au contribuit la integrare și bunăstare prin educație non-formală și inițiative de asigurare a mijloacelor de trai. De exemplu, în **România**, datele indică faptul că activitățile axate pe dezvoltarea leadershipului, a abilităților de viață și a coeziunii sociale au contribuit la creșterea autonomiei tinerilor din comunitățile de refugiați și din comunitățile gazdă. Crearea de spații orientate către adolescenți a oferit un mediu sigur pentru învățare și interacțiune, sporind încrederea în sine, abilitățile de comunicare și integrarea socială a tinerilor. În mod similar, intervențiile integrate de protecție a copilului din Polonia au demonstrat valoarea integrării practicilor de Învățare Socio-Emoțională (SEL) în sistemul educațional polonez. Această abordare nu doar că a favorizat un mediu mai coeziv pentru adolescenții ucraineni și polonezi, ci a contribuit și la bunăstarea acestora, precum și la reziliența emoțională și socială.

² Până în aprilie 2024, proiectul „Spynkas” al Plan Internațional din Polonia a oferit spații sigure de sprijin pentru copiii refugiați din Ucraina cu dizabilități. Spynkas a combinat îngrijirea copiilor cu accesul la servicii specializate în limba ucraineană, pentru a răspunde nevoilor tuturor copiilor, indiferent de dizabilitate sau diagnostic.

Răspuns la nevoile specifice ale CAY prin programe integrate

În timp ce abordarea Plan Internațional în domeniul protecției copilului susține atât trimiterea către servicii, cât și furnizarea directă a acestora, intervențiile integrează frecvent componente educaționale sau de SMSPS pentru a răspunde nevoilor CAY din Ucraina. De exemplu, intervențiile-cheie includ sprijinirea CAY pentru continuarea școlarizării, participarea la cursuri online și integrarea SEL sau a cursurilor de limbă în curriculumul lor. Sunt incluse, de asemenea, sesiuni de sprijin psiho-social și dezvoltare a abilităților de viață, pentru a le oferi resursele necesare creșterii bunăstării psihologice.

Este important de subliniat faptul că intervențiile de protecție a copilului au contribuit și la integrarea copiilor cu dizabilități în noile lor comunități. De exemplu, în **Ucraina**, partenerii au sprijinit crearea de centre de resurse incluzive pentru a răspunde nevoilor copiilor cu cerințe speciale și pentru a promova o abordare mai incluzivă a furnizării serviciilor sociale. Aceste centre au oferit sprijin atât copiilor, cât și îngrijitorilor acestora, asigurând asistență financiară necesară pentru evaluări medicale, materiale educaționale și servicii specializate, inclusiv terapie logopedică. Intervențiile au finanțat, de asemenea, asistenți sociali pentru furnizarea de servicii la domiciliu, îmbunătățind semnificativ calitatea vieții familiilor.

În mod similar, în **Polonia**, partenerii au contribuit la crearea unui mediu incluziv pentru copiii refugiați din Ucraina cu dizabilități. Prin adaptarea intervențiilor la nevoile copiilor, prin intermediul unor spații sigure denumite *Spynkas*, copiii cu dizabilități din Ucraina au dobândit un sentiment de normalitate, interacționând cu alți copii ucraineni². Alte intervenții din Polonia au dezvoltat o abordare multidisciplinară și integrată pentru a asigura îngrijire individualizată copiilor cu dizabilități din Ucraina și Polonia. Colaborarea dintre specialiști a dus la îmbunătățirea abilităților de comunicare și motorii, iar consilierii familiari au jucat un rol important în reducerea izolării copiilor refugiați, sprijinind integrarea acestora în școlile poloneze.

Care sunt principalele nevoi și provocări în domeniul protecției copilului în ECE?

Constatări selectate din cercetarea Plan International

Escaladarea războiului din Ucraina a afectat profund sentimentul de siguranță și securitate al adolescenților, băieților și fetelor, precum și al îngrijitorilor acestora. Cu toate acestea, așa cum arată cercetările Plan International,ⁱⁱ provocările legate de protecția copiilor care trăiesc în Ucraina diferă de cele cu care se confruntă copiii aflați în țările gazdă.

Principalele riscuri de securitate în Ucraina

În **Ucraina**, principala sursă de îngrijorare este amenințarea la adresa siguranței personale cauzată de bombardamente și de violența direct asociată războiului. Pericolul bombardamentelor afectează sănătatea fizică și psihologică a adolescenților, iar instabilitatea generată de escaladarea conflictului le limitează semnificativ libertatea de mișcare. Conform cercetărilor Plan International, sentimentul de siguranță al adolescenților din Ucraina este afectat și de creșterea poverii asupra îngrijitorilor, în special asupra mamelor singure. În unele cazuri, îngrijitorii sunt nevoiți să prioritizeze satisfacerea nevoilor de bază ale adolescenților în detrimentul supravegherii acestora. Reducerea supravegherii din partea adulților crește riscul de accidente și expune adolescenții la pericole pe care este posibil să nu le poată gestiona singuri.

Riscuri sporite în domeniul protecției copilului pentru grupurile vulnerabile din ECE

Cercetările Plan International în ECE subliniază, de asemenea, faptul că anumite grupuri – în special minorii neînsoțiți, adolescenții cu dizabilități și fetele din minorități etnice, precum comunitatea romă – se confruntă cu riscuri sporite în domeniul protecției. Pe măsură ce războiul adâncește vulnerabilitățile existente, acești adolescenți se confruntă cu multiple riscuri, inclusiv destrămarea sistemelor de sprijin și diverse forme de violență.

În **Ucraina**, adolescenții cu dizabilități se confruntă cu provocări majore de securitate generate de război, precum dificultăți în accesarea unor locuințe sigure și în participarea la evacuări necesare pentru protecția lor. În **Polonia**, copiii refugiați cu dizabilități și familiile acestora se confruntă cu o dublă stigmatizare. În timp ce comportamentele asociate dizabilității pot fi uneori percepute ca dificile sau problematice, mulți dintre acești copii și familiile lor se confruntă, de asemenea, cu discriminare din cauza statutului de refugiat, ceea

ce îngreunează eforturile îngrijitorilor de a răspunde nevoilor copiilor și de a le oferi îngrijirea adecvată.

În plus, concluziile Plan International arată că escaladarea războiului a accentuat vulnerabilitățile existente ale **membrilor comunității LGBTQIA+** din **Ucraina**. Unele persoane pot ezita să își dezvăluie identitatea de gen sau orientarea sexuală din teama stigmatizării și discriminării și se pot confrunta cu dificultăți în găsirea unui adăpost, în accesarea bunurilor de primă necesitate și a serviciilor incluzive.

Reprezentarea intereselor tinerilor

Adolescenții sunt, în general, excluși din procesele de luare a deciziilor, inclusiv din deciziile legate de strămutare în contextul crizei, ceea ce îi face să se simtă marginalizați în cadrul deciziilor familiale. Din cauza presiunii, stresului și anxietății generate de război, familiile raportează că îngrijitorii sunt adesea nevoiți să ia decizii rapide pentru a asigura bunăstarea familiei. În consecință, deciziile-cheie sunt uneori luate fără consultarea adolescenților.

În pofida participării și puterii decizionale limitate, consultările Plan International cu tinerii arată că aceștia își doresc să se implice activ în reconstrucția și redresarea țării lor. Tinerii au opinii clare privind refacerea economiei, a infrastructurii energetice, a spitalelor, locuințelor, locurilor de muncă și școlilor din Ucraina.

Doriți să aflați mai multe despre nevoile și provocările din domeniul protecției copilului în ECE?

Consultați următoarele rapoarte:

[Young People on the War in Ukraine \(iunie 2023\)](#)

[Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania \(iunie 2024\)](#)

[Building Bridges: Towards Inclusion for Refugee Children living with Disabilities in Poland \(octombrie 2024\)](#)

Referințe

- i Plan International (2021) *PALS: Adolescent Life Skills and Parenting in Humanitarian Settings*. Disponibil la: <https://plan-international.org/uploads/2025/07/ANNEX-F-PALS-Programme-Brief.pdf>.
- ii Plan International (2023) *Young People on the War in Ukraine*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>; Plan International (2024)

Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>; Plan International (2024) *Building Bridges: Towards Inclusion for Refugee Children living with Disabilities in Poland*. Disponibil la: <https://plan-international.org/poland-en/publications/research-needs-children-living-with-disabilities/>.

Despre Plan International

Plan International este o organizație independentă de dezvoltare și umanitară care promovează drepturile copiilor și egalitatea pentru fete. Credem în puterea și potențialul fiecărui copil, dar știm că acest lucru este adesea suprimat de sărăcie, violență, excludere și discriminare. Iar fetele sunt cele mai afectate.

Împreună cu copiii, tinerii, susținătorii și partenerii, luptăm pentru o lume justă, abordând cauzele fundamentale ale provocărilor cu care se confruntă fetele și copiii vulnerabili. Susținem drepturile copiilor de la naștere până la devin adulți și le dăm acestora posibilitatea să se pregătească și să răspundă la crize și adversități. Implementăm schimbări în practică și politică la nivel local, național și global, folosindu-ne de acoperire, experiență și cunoștințe.

De mai bine de 85 de ani, am adunat persoane determinate și optimiste pentru a transforma viața tuturor copiilor din peste 80 de țări.

Nu ne vom opri până nu vom fi cu egali cu toții.

 @plan-international

 @planinternational

 @planinternationaltv

 @plan.international

 @planinternational

 @planinternationalece

 @planglobal

 @planinternationalece